

„Ne!“ mede gospodičina s tankim glasom nemški, „ne!“ Slovensko tako težko berem, pa tudi ni nič tako lepo, kakor nemško.“ (Dal. prih.)

Naši dopisi.

Iz Celovca 11. junija. (Kuhinja za hrano manj premožnega ljudstva) so odprli 1. dan t. m. Prejšnji dan je bila kuha za poskušnjo vpričo knezoškofa Wiery-a in stolnega kapitela, c. k. deželnega predsednika grofa Lodrona in pa župana Jezernika. Jedí, ki so jih na mizo prinesli, so bile vsem pričujočim različnih stanov jako všeč. Ta ljudska kuhinja je v hiši, ki je dozdana samostanu Benediktinskemu in je posihmal vsak dan odprta od 12. ure opoldne do polí dveh. Kdor hoče tukaj jesti, plača jedí po tarifi, ki je določena, tako-le: za celi porcijon, to je za juho in meseno jed s prikuho se plača 12 krajc., za pol porcijona, ki obstaja samo iz ene jedí, 5 krajc., za kruh 2 krajc. O postnih dnevih veljá juha z močnato jedjo 12 krajc., brez juhe 10 krajc. Ljudstva prihaja sem na kosilo, da se vse tare. — To je res dobredelna naprava, da bi bilo želeti po vseh večih mestih takošnih naprav!

Iz Cola nad Vipavo. (Javna zahvala.) Sl. subvencijski odbor družbe kmetijske je preteklo leto naši občini 190 gold. podpore za napravo vodnjaka podeliti blagovolil, za katere podpisano županstvo v imenu občinarjev izreka najiskrenejšo zahvalo. Res, da vodnjak bi bil imel biti preteklo leto dovršen, a ovirale so to razne neugodne okoliščine. Zdaj se je pa delo vodnjaka z veseljem in dobro voljo pričelo, tako, da je upanje prihodnjo jesen našo živino že iz njega napajati. — Izrekamo pa tudi najtoplejšo zahvalo gosp. oskrbniku c. k. gozdarskih sadišč v Postojni za blagovoljno podeljenih 12000 gozdnih sadič iz Senožeske c. kr. gozdne drevesnice, katere smo med 10 tukajšnjih posestnikov razdelili in ki so se tudi večinoma prijele in lepo rastejo. To naj bode v izgled marsikateremu iz naše občine, ki gleda le na to, kaj bo posekal in prodal. Živa potreba je ljudi spodbujati k pogozdovanju goličav, v ostalih gozdih pa tudi sekuro kolikor je mogoče ustaviti, sicer postanejo naši kraji popolnoma Krasu podobni. — Še posebno se pa zahvaljuje podpisano županstvo gosp. c. kr. gozdnemu nadzorniku v Ljubljani za podeljenih 8 različnih gozdnih semen, katera je v svoji lastni pred 3 leti nasejeni in letos že izpraznjeni drevesnici vsejal. Lepo je videti, kako so drevesca poglala; ako Bog dá, trud ne bo zastonj, in naši potomci se bodo hvaležno spominjali tega delovanja.

Andrej Rován, župan.

Iz Bizovika pod Ljubljano 14. rožnika. (Čitalnica naša) je imela včeraj popoldne prvo svojo veselico. Oj, to je bil vesel dan! To vam je bilo živahnega gibanja, to vam je bilo naroda od blizo in daleč in še posebno iz Ljubljane tukaj, da nikoli tacega ni še videl naš Bizovik. Venci, zastave, slavoloki, že iz Ljubljanskih Poljan začenshi noter do čitalnične hiše so kazali, s kolikošnim veseljem smo pričakovali predrage nam goste iz Ljubljane. Predhišje, kjer je čitalnica, so naši narodni možje in fantje, naše domoljubne žene in dekleta okinčali kar so najbolj mogli, in čitalničin predsednik z odborom je oskrbel miz in klopí, kolikor se je dalo, če tudi priprostih, zanašaje se na prijaznost svojih gostov, da bodo zadovoljni, če tudi se na kmetih ne more za sto in sto ljudi vse tako napraviti kakor bi radi in se v mestu lahko napravi. In nismo se motili. Na prijaznih obrazih vseh pričujočih smo brali njihovo zadovoljnost. Za gosp. govornike, pevce in godbo bil je napravljen oder, nad katerim je stala z laborovim vencem in krasnimi belo-modro-rdečimi trakovi okinčana podoba

nepozabljivega dr. Coste. Škoda, da nevajeno kmečko peró ni v stanu popisati vsega, kako se je veselica vršila. Najprej naj povem, da gosp. dr. Jan. Bleiweis, ki, naprošen od našega odbora, je prvi stopil na oder, nas je s svojim prisrčnim in podučnim govorom, v katerem nam je razložil namen in korist čitalnice, tako zdramil, da tudi taki naši, ki so dozdej še odlašali, pristopiti čitalnici, so zdaj obljubili biti njeni udje. Ker je gospod dohtar preprijazno nam pomagal osnovati narodno napravo, je res zaslužil, da mu je po končanem govoru v imenu naše čitalnice mlada Bizavičanka med navdušenimi živio-klici podala krasen venec, katerega je z vidnim veseljem sprejel; na to pa so nam gospodje pevci čitalnice Ljubljanske, ki so nas danes že drugi pot razveselili s svojimi zatega denarja vrednimi pesmami, spremljani od premile nam godbe, zapeli „Naprej zastava slave“. Potem je čitalničin predsednik gosp. Štefè stopil na oder in razloživši veseli stan čitalnice naše je presvitlemu cesarju, ki je postavil, da smejo čitalnice biti, zaklical „slava!“ in navdušeni živio-klici so doneli krog in krog. In zopet so nam gospodje pevci z godbo vred zapeli, in govorilo se je in pelo kakor da bi bili v raji. S tem je bil načrt čitalnične besede pri kraju. Načelnik junaškega „Sokola“ gosp. Nolli, povrnivši se ravnokar, kakor je rekel, iz Hrvaškega, pa je potem se še ljubeznjivo spominjal bratov na jugu, katerih prihod v Ljubljano in Bled na veliki Šmarn dan se je že danes navdušeno slavil. Zastavi „Sokolovi“ pa ste vrli Bizovičanki pripeli lepa venca. — Čeravno je več sto ljudi se živahno gibalo danes v našem selu, izteklo je vendar vse v najlepšem redu. In „pratika“ Bizoviška, ki še ima zapisano hudo uro lanskega poletja, si je v veseli spomin zapisala današnjo besedo. Naj bi še veliko tacih bilo, nobene pa une!

Iz Ljubljane. — Komisija, obstoječa iz 5 velicnih posestnikov in župana Novomeškega, katero je deželni odbor naprosil, naj ogleda za Dolensko kmetijsko šolo ponudeni posestvi Grm in Rako, je to pretekli teden storila in poročilo poslala deželnemu odboru.

— (V seji družbe kmetijske) 6. dne t. m. so bili za ude sprejeti sledeči gospodje: Čoš Janez, c. k. poštar in posestnik pri sv. Roku, Kogej Janez, učitelj na Brezovici, Lilek Alojzij, c. kr. davkar v Zatičini, baron Perglas Ernest, grajščak v Hmelniku, Škufca Franc, posestnik na Dragi, Steska Edvard, c. kr. okrajni sodnik v Zatičini, Vencajs Franc, nadučitelj v Postojni.

— Gosp. dr. Razlag zapusti Ljubljano v 3 mesecih in gré za advokata v Brežice, kjer bode tudi oskrbnik grajščine grofa Attems-a

— Gosp. dr. Leitmayr-u, svetniku pri okrožni sodniji, je v Novem mestu tako dolgčas postalo po svojem „gesinnungsgenossen“ gosp. Gertscherju, sedanjem predsedniku Ljubljanske deželne sodnije, da se tudi on za njim preseli v Ljubljano. Gotovo narodnjaki Novomeški tudi po njem ne bodo solz točili.

— (Dragi gostje iz Hrvaškega) so nam napovedani. „Sokolu“ bratovski obisk na Hrvaškem povrnit, pridete pevski družbi iz Zagreba in Siska „Kolo“ in „Zora“ v Ljubljano in v Bled, kjer je na veliki Marijin praznik (15. avgusta) navadni veliki shod. Bratovskega sprejema smejo že naprej zagotovljeni biti.

— (Pri vojaških vajah) poleg Zaloga je 9. t. m. nek vojak med begom pred četo, ki je delala sovražnika, velikega lajhanja v veliki vročini ves slaboten na tla padel; hipoma pridirja konjik, čegar konj padlega s kopitom zadene tako na glavo, da mu iz črepine možgane izbije. — Pol manj! bi menda tudi ne škodovalo, ker niso vsi vojaki enako trdni in močni, in bi se tudi pri vajah moralo ozir jemati na zdravstvene razmere.

— (*Gosp. Val. Plemel, župnik na Koroški Beli*), 2. dne t. m. — kakor smo zadnjič poročali — od strele vdarjen, je žalibog! umrl 9. dne t. m. zvečer. Vrli mož se je ves žrtvoval svojemu poklicu; kar mu je časa ostajalo, obrnil ga je na rastlinoznanstvo, iz katerega zapusti krasno zbirko. Večni mu spomin!

— (*V cerkev na sv. Višarjih*) ni trešilo, kakor je nekdo iz liberalnega tabora lagal in to laž po svetu raztrosil.

— (*Nov časnik*) z naslovom „Edinost“ bo pričel 1. julija v Trstu izhajati po dvakrat na mesec. Pečal se bo posebno z zadevami Tržaških in okoličnih Slovencev in veljal od 1. julija do konca septembra 60 kr., v Trstu pa za ravno tisti čas 1 gld., oziroma 50 kr. Naročuje se pri sv. Ivanu poleg Trsta pri opravištvu.

— Nova telegrafska postaja se je 7. t. m. odprla v Duini na Goriškem.

— (*Čitalnična „beseda“*) je v soboto, zvečer ob 8. uri, po programu že izdanem, če je zopet ne zapreči neugodno vreme.

— (*Dramatična šola.*) Naprošeni smo naznaniti, da se oglasila za pristop v dramatično šolo sprejemajo še do konca tega meseca vsak dan popoldne od 2. do 4. ure v dramatični pisarni v čitalnici, v nedeljah pa zjutraj od 11. do 12. ure.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Stari in mladi „Weltblatt“, „Deutsche Zeitg.“, „Tagblatt“ in vsi drugi centralistični judovski časniki osupnjeni gledajo zdaj doli na južno mejo našega cesarstva — na dogodbe v Dalmaciji in pa v Zagrebu ter si manejo oči, češ, ali vidimo in slišimo prav ali ne? O Dalmaciji so si ustavoverci bili že gotovi, da Lahoni, katere svojim „ustavoverskim bratom“ prištevajo, so že „per Putz und Stingel“ zatrli Slovane tako, da se ne ganejo več, Hrvate so si mislili že vse mirno spavati v naročji Magjarskem, — kar zabrenči v Sebeniku mačja godba dr. Bajamontu, enemu izmed prvakov lahonske stranke, ki je pred sklepom Dalmatinskega zbora zapustil zbornico, grozeč se nad slovansko večino, — v zboru Hrvaškem pa se čujejo krepki glasovi Makaneca, Kukuljevića in družih po ustupu poslancev iz Dalmacije in Krajine (vojaške granice) v zbor „celokupne trojedne kraljevine“, — da Reka ni magjarska itd. itd. Dunajske centralistične ustavoverce groza obhaja, da se s takimi prikazni bliža leto 1877, ko izteče 10letnica Avstrijsko-ogerske pogodbe in da do onega časa se bode prestvarilo marsikaj tako, da bode konec nemško-magjarskemu gospodstvu v Avstriji; zato hočejo že zdaj Kollerja na mesto Rodića v Dalmacijo in Raucha družega na mesto Mazuranića itd. itd. Od dalje slišijo grmeti in obupni kličejo po pomoči možá Pruskega! Slovani pa le hočejo pravico in ravnopravnost pod prestolom Habsburške monarhije. Cesar Franc Jožef pa je v Dalmaciji obile prilike imel prepričati se, na koga se sme zanašati.

— Naš minister vnanjih oprav grof Andrassy tako izvrstno pleše po Bismarkovih goslih, da — kakor „Norddeutsche Ztg.“ piše — je Bismark ukazal poročniku Nemčije na Dunaji, naj mu za njegovo krepko pripomoč izreče najtoplejšo zahvalo. Taka vroča pohvala in zahvala Bismarkova pač mora z žalostjo navdati vsacega Slovana Avstrijskega, ako čedalje več vidi omrežja nemškega, katero se plete okoli naše Avstrije; edino to ga more nekoliko tolažiti, da Slovanstvo sploh vendar-le napreduje in da še celó ošabni Nemeč

včasih, kakor se je nedavno zgodilo, se pod okrilje Ruskega imperatorja skriti ali zateči mora. Po takem vendar še po vse ni nemogoč povrat na bolje, in zato se glasí od več strani želja, naj bi tudi grof Andrassy, kakor zdaj Bismark, dobil odpust za dalji negotovi čas.

Ogersko. Iz Pešta. — 10. dne t. m. se je podala deputacija tukajšnjih meščanov k Deaku s prošnjo, naj bi prevzel poslanstvo v Ogerski zbor. Deak pa zavolj velike bolehnosti ne prevzame poslanstva, vkljub temu ga vsakakor hočejo voliti za svojega poslanca.

Nemška. — Procesija svetega leta je prepovedana. Vsem duhovnom izpuščenim iz ječ je naloženo plačati po 9 srebrnih grošev na dan za stanovanje. Tedaj najprej po nedolžnem zaprtemu biti, potlej pa za luknjo plačati 300 ali 438 tolarjev na leto.

Laško. — Na Laškem je zdaj zaprtih 86.600 jetnikov, kateri stanejo deželo 24 milijonov na leto. Lep znesek.

Francoska. — V prvih 5 mesecih je neposrednji davek znesel 34 milijonov več, nego se potrebuje. Kako pa pri nas?

5. zapisnik doneskov za dr. Costov spominek,

za katerega so darovali:

gospodje: France Souvan stareji, posestnik v Ljubljani 20 gold., Jože Frid. Sevnik, grajščak v Bokalcah 20 gold., Andrej Brus, grajščinski oskrbnik v Ljubljani 10 gold., Jože Vodè, posestnik v Dolskem 1 gold., Alojzij Vodnik, posestnik v Dolskem 1 gold., Jernej Jarec, župnik v Dolu 1 gld. 50 kr., Lavoslav Albreht, župnik v Dobu 1 gold., Janez Lovrač, posestnik v Krašcah 1 gold., Janez Košir, grajščak v Zalogu 1 gold., Luka Pirnat, grajščak v Tustajah 1 gold., Janez Toman, dekan v Moravčah 2 gold., Anton Brodnik, kaplan v Moravčah 2 gold., Janez Zupančič, župnik v Ihanu 1 gld., Janez Oblak, župnik v Št. Heleni 1 gld., Friderik Kogelj, posestnik v Ljubljani 1 gold., Matija Gerber, bukvozev v Ljubljani 2 gold., gospá Barbica Kogelj, posestnica v Ljubljani 3 gold., gospodična Lina Kogelj v Ljubljani 1 gold.

And. Brus, blagajnik.

Za nagrobni spominek Hicingerjev: Iz Tržiča po g. župniku R. Franku 12 gold.

Listnica vredništva. Gosp. F. V. na V.: Kar se je Vam zgodilo, je pač žalostno, „krivično“ ne moremo reči, ker nam iz Vašega dopisa ni vse jasno. In ako bi tudi biló, — sodnijskih razsodb ne smemo javno grajati, če bi se nam tudi pomanjkljive ali enostranske zdele, to nam prepoveduje postava. Tudi ne vemo, kaj bi Vaš dopis Vam pomagal, če prav bi ga mu priobčili in se podali v očitvidno nevarnost, da nas konfiscirajo in potem morda obsodijo na več časa, ko so obsodili Vas. Zato Vam svetujemo: Izročite svojo reč vestnemu, izurjenemu odvetniku, s tem utegnete svoj namen prej doseči, ko po časnikih, ki zavoljo ostrih postav takih dopisov nikakor ne morejo sprejemati.

Žitna cena

v Ljubljan 12 junija 1875.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 70. — banaška 5 fl. 31. — turšice 3 fl. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 30. — ječmena 2 fl. 70. — prosa 2 fl. 70. — ajde 2 fl. 60 ovsa 2 fl. 10. Krompir 1 fl. 60.

Kursi na Dunaji 14. junija.

5% metaliki 70 fl. 15 kr. Ažijo srebra 111 fl. 45 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 50 kr. Napoleondori 8 fl. 89 kr.

Odgovorni vrednik: Alojzi Majer. — Tisk in založba: Jožef Blaznikovih dedičev v Ljubljani.

 Današnjemu listu je pridjana nemška priloga „Ein Wort zur Abwehr“.